

Sagsbeskrivelse

Resume

Skoleforvaltningen orienterer hermed om status for arbejdet med implementering af en ny praksis på tosprogsområdet i forbindelse med, at den nye model er trådt endeligt i kraft pr. 1. august 2017.

Baggrund

Byrådets godkendelse fandt sted i februar 2017. Siden da har skolerne og forvaltningen arbejdet intensivt med implementering af den nye model, som hviler på følgende 10 principper:

- Alle børn op til 14 år indskrives som udgangspunkt på distriktsskolen.
- Alle unge 14+ indskrives enten på distriktsskolen eller ungetilbud i UngAalborg med individuelle forløb alt efter en vurdering ved indskrivningssamtalen på distriktsskolen.
- Distriktsskolen har ansvar for at tilvejebringe modtagelsestilbud til nyankomne tosprogede elever.
- Det tilstræbes at tosprogede elever indskrevet på distriktsskolen maksimalt går i modtagelsestilbud i 12 måneder.
- Alle medarbejdere har mulighed for at få faglig vejledning, sparring og kompetenceudvikling løbende efter behov.
- På udvalgte skoler opbygges og vedligeholdes særlige kompetencer inden for fagfeltet.
- Ressourcerne følger de tosprogede elever, der har behov for dsa og fordeles efter objektive kriterier.
- Der afsættes en pulje til arbejdet med børn og unge, hvis emotionelle udfordringer kræver særlige indsatser.
- Der sættes særligt fokus på forældreinddragelse og integration af familier i skolens liv.
- Der arbejdes med makkerforløb for tosprogede elever.

Status på implementeringen af ny model august 2017

Straks efter byrådets beslutning startede udslusningen af elever fra modtageklasserne til skolerne. De sidste elever blev udsluset før sommerferien.

Indsatsen i Læring og Pædagogik

Afdelingen for Læring og Pædagogik har drevet arbejdet med implementering af den nye praksis på tosprogsområdet. Det er sket gennem en lang række indsatser, som i hovedtræk er følgende:

- Temaarrangementer
- Etablering af netværk
- Funktionsbeskrivelse for ressourcepersoner/ dsa-vejledere
- Evaluering af indskrivningsforløb fra børnehave til skole
- Diplomuddannelse for dsa-vejledere samt
- Support til skolerne fra Læring og Pædagogik

De enkelte indsatser beskrives kort i det følgende.

Der har været afholdt to temaarrangementer med fokus på basisundervisning, forældresamarbejde, ledelsens opgaver samt sproglig udvikling. Deltagere var lærere, pædagoger og ledere fra mange skoler – både kompetenceskoler og tilknytningsskoler. Oplægsholdere har primært været egne lærere, konsulenter og ledere samt en enkelt ekstern. I skoleåret 17/18 afholdes der yderligere 3 temaeftermiddage med både interne og eksterne input.

Der er etableret netværk for ledere af kompetenceskoler, hvor der er afholdt 3 møder i foråret. Netværket mødes 3-4 gange i det kommende skoleår. Første møde bliver en studietur med deltagelse af ledere og dsa-vejledere fra kompetenceskolerne. Turen går til Viborg og Silkeborg Kommuner, som begge har erfaringer med at arbejde med en lignende praksis som i Aalborg Kommune.

Der er etableret netværk for ressourcepersoner/ dsa-vejledere på alle skoler med 4 møder i skoleåret 17/18. På møderne skal deltagerne arbejde med aktionslæringsforløb mellem kompetenceskoler og tilknytningsskoler.

Der er udarbejdet en ny funktionsbeskrivelse for dsa-vejledere i en arbejdsgruppe bestående af ledere og dsa-vejledere.

Der er gennemført en evaluering af indskrivningsforløb for tosprogede skolestartere på udvalgte skoler. Evalueringen indgår i arbejdet med at tilrettelægge skoleindskrivningsprocedurer for kommende skolestartere i samarbejde med Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen.

Der gennemføres diplomuddannelse for dsa-vejledere fra kompetenceskolerne i skoleåret 17/18. På holdene deltager ca. 15 dsa-vejledere som har gennemført diplomuddannelse svarende til 30 ECTS-point senest med udgangen af skoleåret 17/18.

Konsulenter fra Læring og Pædagogik har løbende bistået både kompetenceskoler og tilknytningskoler i forbindelse med indskrivning, organisering af basisundervisning og supplerende dsa. Ligeledes er der givet ledelsessparring ift. opgaven som kompetenceskole for flere skoler. Supporten fra Læring og Pædagogik fortsætter i skoleåret 17/18 efter den enkelte skoles behov og efter aftale med den respektive kompetenceskole.

I samarbejde med PPR er der formuleret hvorledes puljen til tosprogede elever med særlige behov skal administreres.

Indsatsen på skolerne

I løbet af foråret og sommeren og senest 1. august har alle berørte skoler fået overleveret elever fra de tidligere modtageklasser. Flere skoler har derudover modtaget nyankomne tosprogede elever, som kun har været i Danmark i kort tid og som derfor ikke taler sproget. Disse skoler har meget hurtigt været tvunget til at opruste på området og tage stilling til, hvordan opgaven løses.

I perioden fra 1. marts og frem til sommerferien har nogle skoler oplevet en betydelig elevtilgang. Dels som følge af udslusning fra modtageklasser, jf. tabellen til højre og dels som følge af nyankomne elever (flygtninge, familiesammenførte og tilflyttere).

De fleste kompetenceskoler har erfaring med basisundervisning, da de tidligere har haft modtageklasser. Enkelte kompetenceskoler har ikke erfaring med basisundervisning og de har skullet indrette sig efter en ny opgave og evt. rekruttere sig til de manglende kompetencer. Den store elevtilgang udgør dermed både en konkret udfordring men samtidig også et grundlag for at rekruttere de rette kompetencer, da opgavens omfang og medfølgende ressourcer gør det muligt. Der har dog været udfordringer på enkelte skoler med at finde lærere med de rette kompetencer i dansk som andetsprog.

I forbindelse med ressourceudmeldingen til skoleåret 17/18 og den efterfølgende overtalighedsprocedure har skolerne haft mulighed for at rekruttere det fornødne personale. Det drejer sig dels om kulturelle medarbejdere og personale fra Løvvangskolen med erfaring i arbejdet med tosprogede og dels overtalige medarbejdere.

Flere tilknytningskoler har modtaget et lille antal nyankomne elever. De har skullet organisere et basistilbud med en begrænset ressource og uden særlige erfaringer med basisundervisning. Både Læring og Pædagogik og kompetenceskolerne har her bistået med support og vejledning samt konkret udlån af medarbejdere.

De 15 kompetenceskoler, jf. næste side, er i færd med at etablere sig ift. dels deres egen opgave på skolen og dels opgaven som kompetenceskole. I løbet af august vil der være etableret

Skole	Antal elever indskrevet fra modtageklasser
UNGAUC	34
Herningvej	28
Sønderbro	26
Tornhøjskolen	22
Filstedvej	20
Byplanvej	13
Gl. Lindholm	13
Sofiendalskolen	11
Skansevejen	9
Mellervang	7
Seminarieskolen	7
Vesterkæret Skole	7
Svenstrup	6
Vester Mariendal	6
Stolpedalskolen	5
Vejgaard Østre Skole	5
Sulsted	4
Farstrup	3
Højvang	3
Gandrup	2
Nibe	2
Ferslev	1
Frejlev	1
Gug	1
Specialklasse/PPR	1
Vestbjerg	1
Vodskov	1
I ALT	239

samarbejdsfora mellem kompetenceskoler og de respektive tilknytningsskoler. Det konkrete samarbejde udfolder sig forskelligt alt efter behov hos tilknytningsskolerne og hvilke kompetencer der er til stede på kompetenceskolerne. Læring og Pædagogik yder support i de klynger, der har behov for det.

Konsekvenser

Fordelingen af tosprogede elever på skolerne

Af bilag 1 fremgår statistik for andelen af tosprogede elever i 0.-9. klasse på skolerne (excl. modtage- og specialklasser) før ny model er blevet indført (5. sept. 2016) og efter modellen er trådt i kraft (1. aug. 2017).

Herningvej Skole og Byplanskolen, hvor der tidligere har været modtageklasser, har oplevet et fald i andelen af tosprogede elever. Også Vestbjerg, Langholt, Tofthøj og Ferslev skoler har haft et mindre fald i andelen af tosprogede elever på skolen.

Thornhøjskolen, Sofiendalskolen, Herningvejens Skole, Skansevejens Skole, Vejgaard Østre Skole, Stolpedalskolen og Farstrup Skole har oplevet en stigning i andelen af tosprogede elever ved overgangen til den nye praksis til trods for, at der tidligere har været modtageklasser eller basishold på disse skoler.

Langt de fleste skoler har således fået en øget andel tosprogede elever i 0.-9. klasse, hvilket også har været forventet. Da modtageklasserne er blevet nedlagt og de pågældende elever nu er blevet fordelt i de almene klasser på skolerne, er det forventeligt, at andelen af tosprogede elever i 0.-9. klasse stiger på de fleste skoler.

Der er fortsat 15 skoler, der har over 10 % tosprogede elever – heraf seks skoler, der ligger over 30 %. Løvvangskolen havde over 30 % tosprogede elever. Gl. Lindholm Skole har fået indskrevet mange af eleverne fra Løvvangskolen og er nu også en skole med mere end 30 % tosprogede elever.

Andelen af tosprogede elever i 0.-9. klasse på skolerne er i høj grad en konsekvens af bosætningspolitikken i Aalborg Kommune. Det er således skolerne i de bydele og kvarterer, hvor der er mange billige boliger, som har de højeste andele af tosprogede elever. De højeste koncentrationer findes således fortsat i Aalborg Øst, Grønlænderkvarteret, Øgadekvarteret og i Nørresundby.

Økonomi

I skoleåret 2017/18 er følgende ressourcer lagt ud til skolernes varetagelse af opgaverne på området:

	Timer	Kr.
Lærere	138.189	41.042.163
Pædagoger	34.547	8.671.372
I alt		49.713.535

Tildelingen reguleres pr. 5. september på baggrund af elevtal. Skoleforvaltningen forudser, at der vil være behov for tilpasninger, da der er tale om en ny praksis på området. De foreløbige tildelinger har derfor været baseret på et skøn. Skoleforvaltningen fremsender en ny status på området, når der er overblik over området på baggrund af status pr. 5. september 2017. Ud over ovenstående tildeling får skolerne også en almentildeling pr. elev for disse elever på linje med alle andre elever på skolen. Det vil sige, at der tildeles almentildeling plus ressourcerne til tosprogsområdet.

Derudover er der i budgettet afsat beløb til følgende opgaver på tosprogsområdet:

De 15 kompetenceskoler er

- Gl. Lindholm Skole
- Nr. Uttrup Skole
- Skansevejens Skole
- Vejgaard Øster Skole
- Mellervangskolen
- Seminariskolen
- Thornhøjskolen
- Herningvejens Skole
- Byplanvejens Skole
- Sofiendalskolen
- Filstedvejens Skole
- Stolpedalskolen
- Vester Mariendal Skole
- Sønderbro
- UngAUC

	mio. Kr.
Modersmålsundervisning	0,3
Befordring	2,0
PPR	0,6
Pulje til ekstraordinære foranstaltning	1,0

Personale

Implementeringen af den nye model på tosprogsområdet har medført at 8 ansatte har fået ændret deres ansættelsesforhold og 15 ansatte er blevet uansøgt afskediget.

Bilag

1. Statistik over andelen af tosprogede elever på skolerne